

Egy egészségesebb, tisztább és etikusabb élelmezési rendszer gazdasági realitásai

Planetáris egészség a polikrízis idején

Budapest, 2026. március 19.

Szöllősi Réka független tanácsadó, szakíró

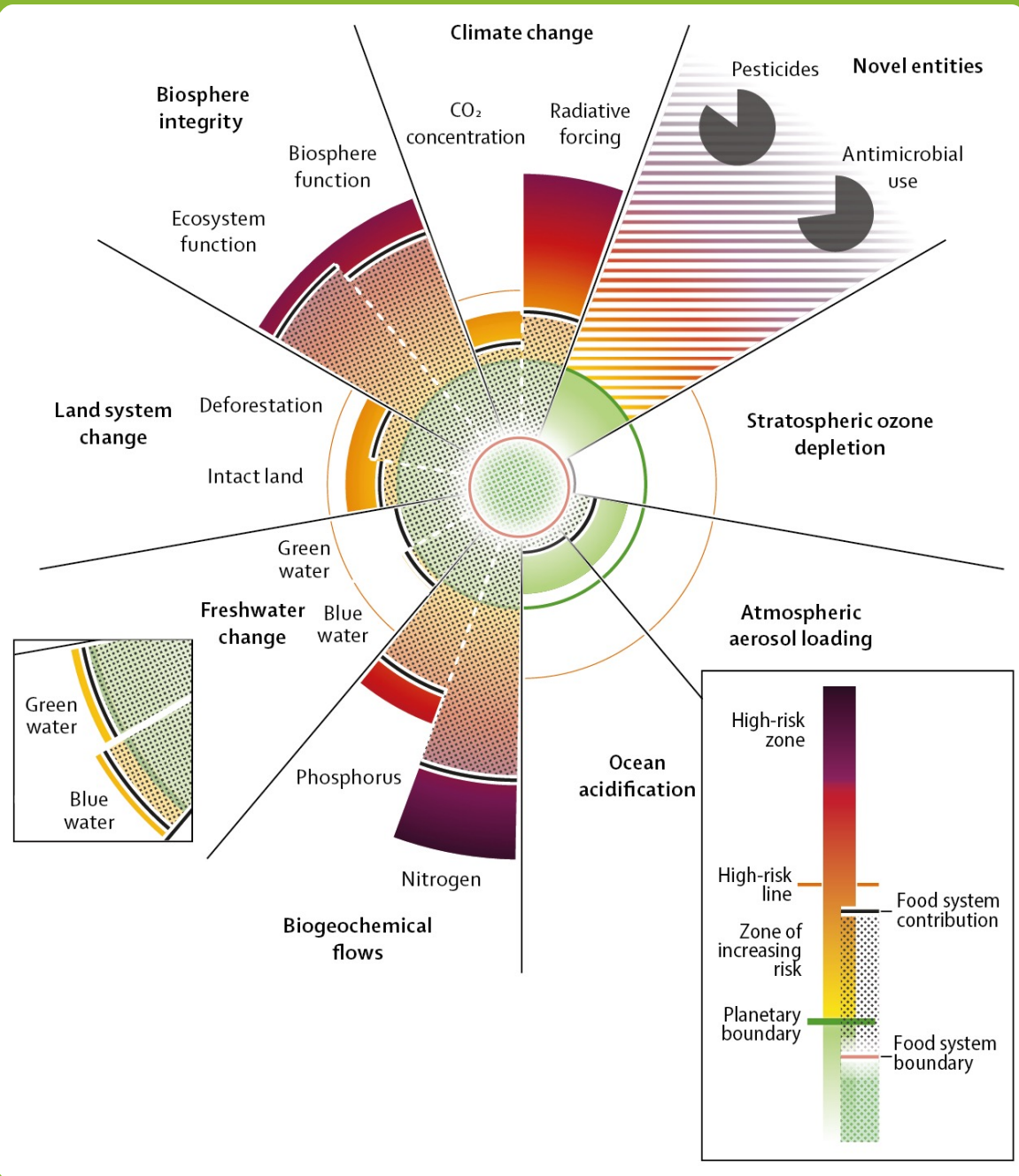
Környezeti

Milyen
kihívásokkal kell
szembenéznünk
az élelmezés
kapcsán?

Népegész-
ségügyi

Gazdasági

Egyéb
társadalmi

Az élelmezés szerepe a környezeti károkból és a klímaváltságból: bolygóhatárok (2025)

Forrás: [Eat-Lancet 2025](#)

Élelmezés és társadalom

- rossz minőségű étrendek
- „civilizációs” betegségek terjedése
- egyenlőtlen elosztás (éhezés és elhízás)
- hozzáférés és rendelkezésre állás
- agrárium és szegénység
- emberi jogok az élelmiszerláncban
- állatjogok

What risk factors drive the most death and disability combined?

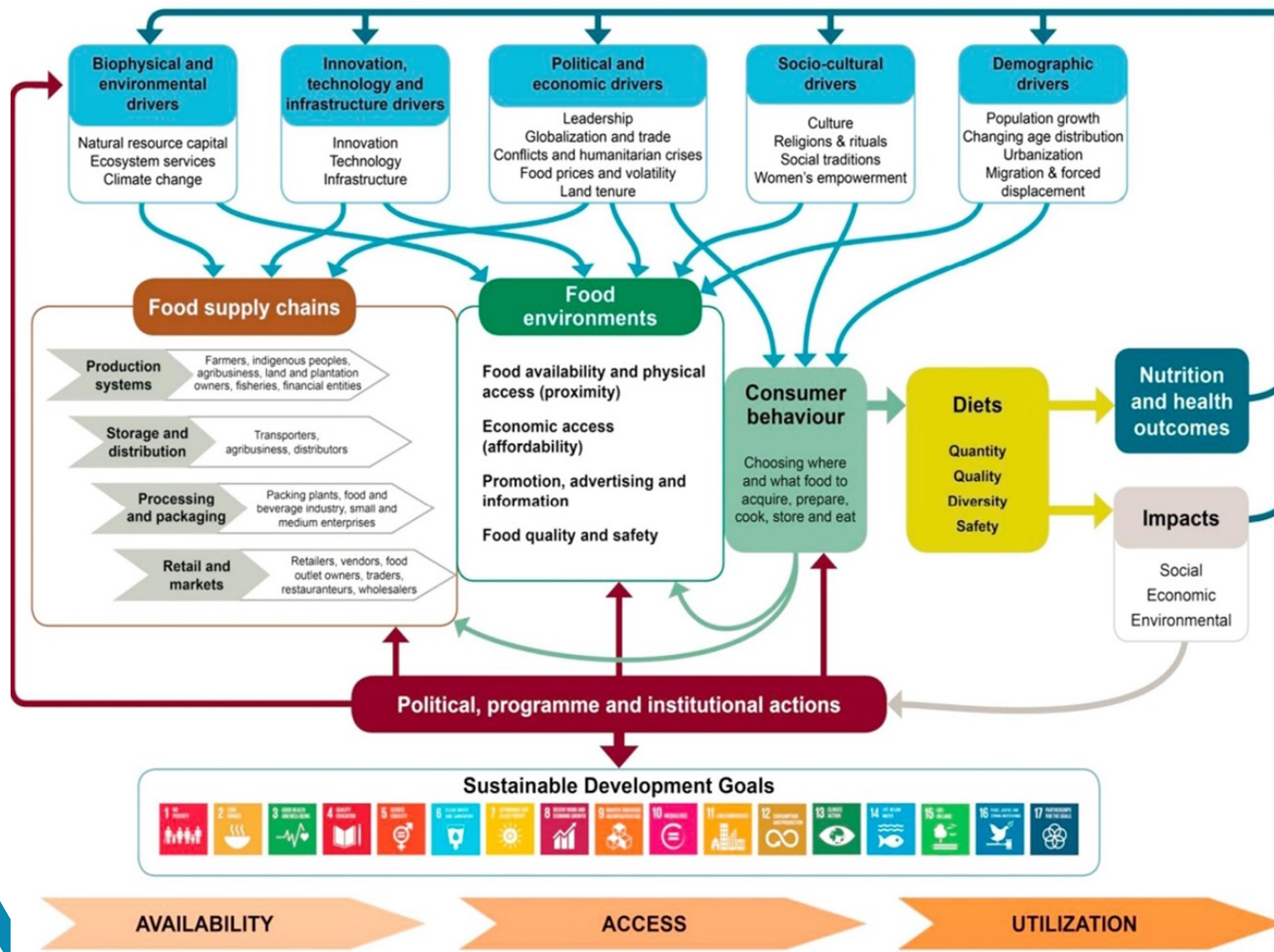
- Metabolic risks
- Environmental/occupational risks
- Behavioral risks

Risk	2013 rank	2023 rank	Change in DALYs per 100k, 2013-2023
High blood pressure	1	1	↑ +103.7
Dietary risks	3	2	↓ -83.6
Tobacco	2	3	↓ -1,151.2
High body-mass index	4	4	↑ +472.2
High fasting plasma glucose	5	5	↑ +464.3
High LDL	7	6	↓ -284.1
High alcohol use	9	7	↑ +137.8
Other environmental	8	8	↓ -140.4
Air pollution	6	9	↓ -1,039.5
Kidney dysfunction	10	10	↑ +111.4

Forrás: [IHME](#)

Élelmezés és gazdaság

- Globális működés, geopolitikai kitettség
- Koncentrációból adódó problémák (a lánc elején és végén), erőviszonyok egyensúlytalansága
- Támogatások piactorzító hatása
- Méretgazdaságosság vs környezeti és társadalmi hatások
- A vidék megélhetése és életformája
- **Új erők:** bezárkózás, szuverenitás, biztonságpolitika, vámok visszaépülése, humanitáriánus támogatás leépülése, környezetvédelem háttérbe szorulása

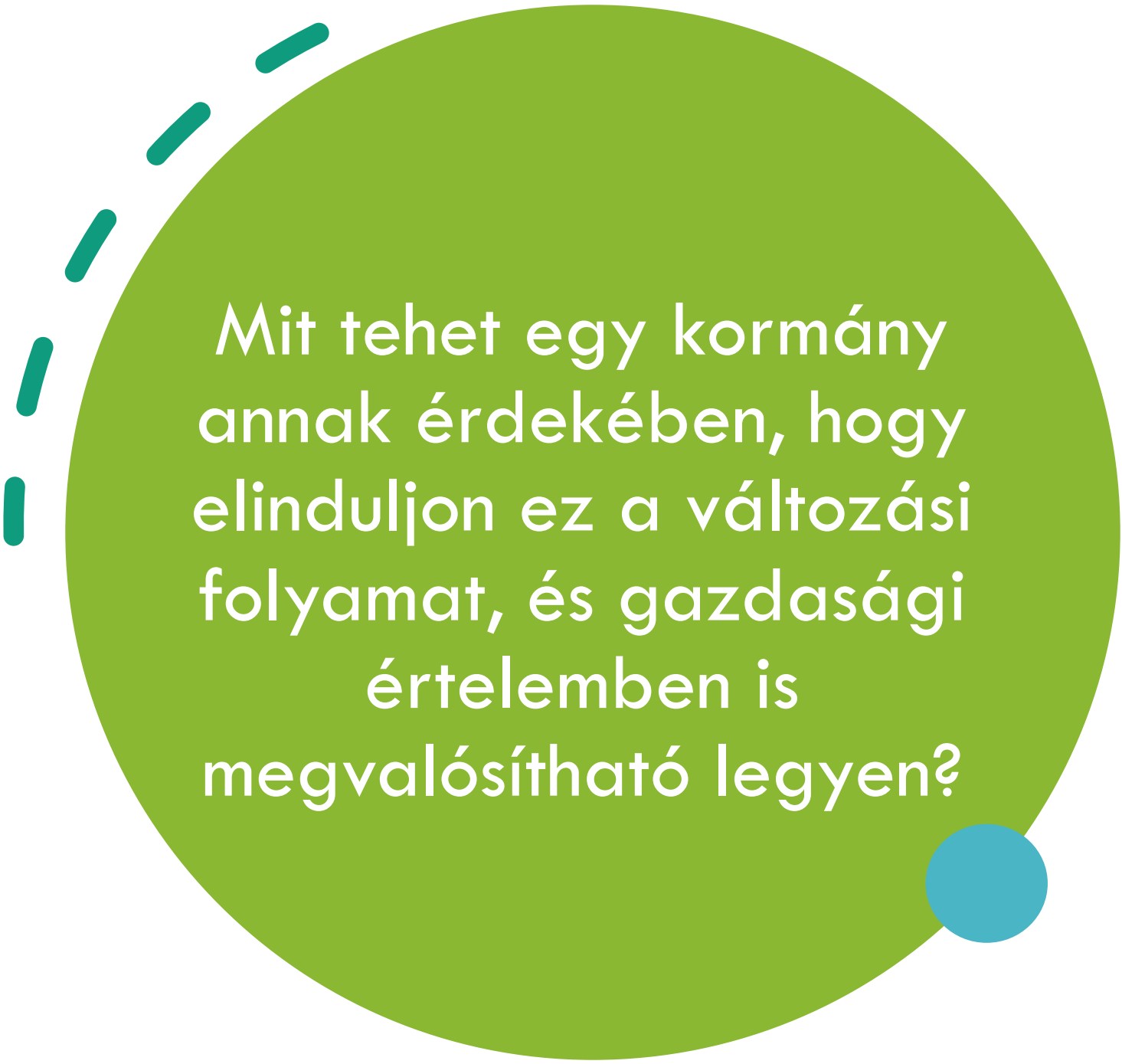

Egy **élelmezési-rendszer** magába foglalja egy adott populáció élelmiszerrel történő ellátásához szükséges összes folyamatot és infrastruktúrát.

Forrás: [Gillespie et al. 2019](#)

Hogyan kellene megváltoztatnunk az élelmezési rendszereinket?

- ☛ Rendszerszintű megközelítéssel
- ☛ kisebb helyen
- ☛ kevesebb környezeti hatással
- ☛ a korábbi károkat helyreállítva
- ☛ nagyobb hatékonysággal
- ☛ kevesebb pazarlással
- ☛ több embert
- ☛ igazságosabban elosztott
- ☛ egészségesebb élelmiszerekkel kellene ellátni.

Mit tehet egy kormány
annak érdekében, hogy
elinduljon ez a változási
folyamat, és gazdasági
értelemben is
megvalósítható legyen?

Dánia: akcióterv a növényi alapú élelmiszerek támogatására (2023)

Rendszerszintű megközelítés:

- Világos, gazdasági fókuszú, ezért **sokak számára elfogadható célok** közös elfogadása (kormányzati, szakmai, tudományos és civil szféra)
- Erős és koherens **politikai, pénzügyi támogatás** a teljes növényi értékláncban
- **K&F, exportorientáció** támogatása
- **Együttműködések** ösztönzése, PPP
- A **kínálat és a kereslet** egyidejű fejlesztése, az **élelmiszerkörnyezet** alakítása
- Szemléletformálás, **edukáció**

Köszönöm a figyelmet!

reka.szollosi@elelmiszervilag.hu

+36308602604

[Substack](#) [Linkedin](#)

Tréningek & tanácsadás

